

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Zjednodušenie realizácie rámcových programov pre výskum

KOM(2010) 187 v konečnom znení

(2011/C 48/22)

Spravodajca: **Gerd WOLF**

Európska komisia sa 29. apríla 2010 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zjednodušenie realizácie rámcových programov pre výskum“

KOM(2010) 187 v konečnom znení.

Odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 1. septembra 2010.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 465. plenárnom zasadnutí 15. a 16. septembra 2010 (schôdza z 15. septembra 2010) prijal 114 hlasmi za, pričom nikto nehlasoval proti a 1 člen sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Musí sa zlepšiť efektívnosť a prítlačivosť rámcových výskumných programov EÚ. Na to je potrebné zjednodušiť ich realizáciu.

1.2 Výbor preto víta oznámenie Komisie a v zásade súhlasí s predloženými návrhmi.

1.3 Okrem toho výbor víta závery z rokovania Rady pre hospodársku súťaž z 26. mája 2010 k tej istej tematike.

1.4 Jedným z ústredných problémov podpory výskumu EÚ sa stala pribúdajúca diverzifikácia rozličných čiastkových programov a ich nástrojov s ich sčasti veľmi odlišnými pravidlami a postupmi. Pre žiadateľov a príjemcov podpory to prinieslo takmer neprehľadnú komplexnosť, ku ktorej ešte prispievajú rozdielne súbory predpisov jednotlivých členských štátov a ich poskytovateľov podpory.

1.5 Výbor preto ako prvý krok na podporu výskumu v EÚ odporúča postupnú harmonizáciu príslušných pravidiel a postupov, dlhodobo však aj medzi členskými štátmi navzájom a s Komisiou. Až potom by bol vytvorený európsky výskumný priestor.

1.6 Podpora výskumu v EÚ si vyžaduje zlepšenie rovnováhy medzi voľným pôsobením a kontrolou. Platí to pri vytváraní pravidiel aj pri ich uplatňovaní v praxi. Výbor odporúča, aby sa využíval prístup založený na dôvere, ktorý sa stane stredobodom európskej podpory výskumu. V tejto súvislosti výbor podporuje návrh Komisie, aby sa v oblasti výskumu zvýšilo „prípustné riziko chyby“⁽¹⁾.

1.7 Ako ďalšie kroky väčšinou v zmysle oznámenia Komisie výbor odporúča:

— uznávanie bežných postupov účtovania používaných príjemcami podpory v súlade s platnými právnymi predpismi jednotlivých členských štátov,

— primerané a účinné uplatňovanie pravidiel v praxi,

— paušálne sumy ako voliteľnú možnosť, nie však ako zámienuku na zníženie podpory; skutočné náklady ako základ účtovania,

— čo najväčší súlad a transparentnosť postupov,

— čo najväčšiu kontinuitu a stabilitu právnych predpisov a postupov,

— skúsených a medzinárodne uznávaných odborníkov ako koordinujúcich pracovníkov s dostatočným priestorom na rozhodovanie,

— zosúladenú stratégiu auditu stanovenú na základe transparentných postupov,

— ďalší rozvoj softvérových nástrojov,

— možnosť odpočtu dane z pridanej hodnoty,

⁽¹⁾ Pozri aj KOM(2010) 261 v konečnom znení.

- osobitné zjednodušenia pre malé a stredné podniky (MSP),
- spoľahlivé, jasné a včasne dostupné usmernenia (návody) k podporným programom a nástrojom.

1.8 Výbor sa v zásade skepticky stavia k ďalej siahajúcemu návrhu Komisie, aby sa pri ďalšom rámcovom programe uvažovalo o podpore založenej na dosiahnutých výsledkoch ako o alternatívnom spôsobe podpory, a to dokiaľ na základe podrobného a vysvetlenia Komisie nebude môcť objektívne posúdiť, čo by sa pod takouto podporou malo alebo mohlo chápať napríklad v procedurálnej oblasti atď. Bez ohľadu na to by pri každej podpore výskumu malo byť samozrejme prvotnou úlohou a myšlienkou získavanie dôležitých a nových poznatkov, voľba najvhodnejšieho a najefektívnejšieho spôsobu ako k nim dospieť, pričom pravidlá a ich uplatňovanie treba podriadiť tomuto cieľu.

1.9 Popri zjednodušovaní právno-administratívnych a finančných pravidiel a postupov je však rovnako dôležité zjednodušiť vedecké a tematické postupy pri žiadaní, posudzovaní a monitorovaní, aby sa obmedzili a zharmonizovali prebujnené pravidlá a rôznorodé európske, štátne, regionálne a inštitucionálne vykazovacie povinnosti a postupy pri žiadaní, posudzovaní resp. vyhodnocovaní a povoľovaní.

2. Oznámenie Komisie

2.1 Cieľom oznámenia Komisie je ďalšie zjednodušenie vykonávania európskeho rámcového výskumného programu. Oznámenie sa v prvom rade zaoberá otázkami financovania.

2.2 Možnosti ďalších zjednodušení vysvetlené v oznámení sú rozdelené do troch línií:

- Línia č. 1: Zefektívnenie manažmentu návrhu a riadenia grantov v rámci existujúcich pravidiel
- Línia č. 2: Prispôsobenie pravidiel v rámci súčasného systému založeného na vynaložených nákladoch
- Línia č. 3: Prechod z financovania založeného na vynaložených nákladoch na financovanie založené na dosiahnutých výsledkoch

2.3 V prvej línii sa nachádzajú praktické zlepšenia postupov a nástrojov, ktoré už Komisia začala uplatňovať.

2.3.1 Druhá línia sa vzťahuje na zmeny existujúcich pravidiel umožňujúce širšiu prijateľnosť zvyčajných účtovných postupov (vrátane používania priemerných osobných nákladov), zníženie počtu ustanovení o rôznych činnostiach a účastníkoch, prijatie ustanovení týkajúcich sa konateľov, ktorí sú vlastníčkmi MSP, a zmenu výberového konania na udelenie grantu. Väčšina

návrhov v tejto línii sa týka tvorby budúcich rámcových programov.

2.3.2 V tretej línii sú predstavené možnosti prechodu z podpory založenej na vynaložených nákladoch na podporu založenú na dosiahnutých výsledkoch. Má sa tým dosiahnuť značný posun pri vykazovaní a kontrolných opatreniach z finančnej do vedecko-technickej oblasti.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 **Význam, účinnosť a príťažlivosť rámcového programu pre výskum a vývoj.** Rámcový program pre výskum a vývoj je jedným z najdôležitejších nástrojov Spoločenstva na zaistenie a upevnenie konkurencieschopnosti a blahobytu Európy, na splnenie cieľov novej stratégie Európa 2020 a na vytvorenie európskeho výskumného priestoru. Preto je nevyhnutné, aby sa rámcový výskumný program realizoval podľa možnosti efektívne. Pre najlepších vedcov a najlepšie ústavy, ale aj pre priemysel a MSP musí byť príťažlivé zapojiť sa do rámcového programu. Účasť na ňom sa musí oplácať a musí sa považovať za vyznamenanie. Na to sú nevyhnutné príťažlivé a efektívne administratívne a finančné rámcové podmienky pre príjemcov podpory.

3.2 **Potrebné zjednodušenie.** Celkovo vždy bola a stále jestvuje jednoznačná potreba podstatných zlepšení a zjednodušení postupov a pravidiel. Preto výbor už viackrát žiadal, aby sa zjednodušili postupy spojené s využívaním rámcového výskumného programu, a s uspokojením skonštatoval, že prvé opatrenia na zjednodušenie sa uplatnia už v 7. rámcovom programe pre výskum a vývoj.

3.3 **Záver Rady.** Vzhľadom na to výbor víta aj závery zo zasadnutia Rady z 28. mája 2010⁽²⁾. Ďalšie vysvetlenia a odporúčania výboru by mali slúžiť aj na prehĺbenie a podporu postojov uvedených v týchto záveroch.

3.4 **Zásadný súhlas.** Výbor preto v zásade víta a podporuje iniciatívu Komisie a zámery a možnosti uvedené v oznámení. Množstvo navrhovaných opatrení je vhodné na to, aby sa dosiahli značné zlepšenia, a preto ich výbor plne podporuje. Platí to napríklad o sprísnení spravovania návrhov a finančnej pomoci v rámci jestvujúcich pravidiel, či o širokej akceptácii bežných účtovných a vykazovacích postupov pre príjemcov podpory uznaných v členských štátoch. Hlavné príčiny súčasnej komplexnosti sa tým však neodstránia, iba zmiernia. Cieľom dlhodobějších snáh by preto v záujme spoločného vnútorného trhu a európskeho výskumného priestoru malo byť aj odstránenie hlavných príčin problémov.

⁽²⁾ Zasadnutie Rady Európskej únie 28. mája 2010: Závery Rady o zjednodušených a efektívnejších programoch, ktorými sa podporuje európsky výskum a inovácia, 10268/10.

3.5 **Podstatná príčina súčasnej komplexnosti.** Ústredným problémom podpory výskumu Európskou úniou je pribúdajúca rozmanitosť programov a nástrojov EÚ. Zabeňuté nástroje a programy podpory majú sčasti vlastné a veľmi odlišné pravidlá a postupy poskytovania podpory (napríklad spoločné technologické iniciatívy podľa článku 187, iniciatívy podľa článku 185, EIT, ERA-Net, PPP atď.). Výsledkom je narastajúca komplexnosť pre príjemcov podpory. Obmedzuje to nielen efektívnosť použitých prostriedkov, ale aj prízračnosť rámčového programu pre najlepších vedcov, čo ovplyvňuje úspech rámčového programu.

3.5.1 **Rozdielne súbory pravidiel v členských štátoch.** K spomínanej komplexnosti sčasti ešte prispievajú veľmi rozdielne súbory pravidiel jednotlivých členských štátov a príslušní poskytovatelia štátnej podpory, ktorí – ako je známe – zohrávajú podstatnú a často rozhodujúcu úlohu. Aby sme pojali celý význam problematiky, treba pripomenúť, že pri takmer všetkých programoch podporovaných Komisiou (výnimkou je European Research Council) sa predpokladá účasť výskumníkov a poskytovateľov podpory **najmenej z troch členských štátov.**

3.6 **Harmonizácia pravidiel.** Výbor preto všetkým subjektom zodpovedným za vytvorenie európskeho výskumného priestoru odporúča, aby zmenšili tieto rozdiely a túto rôznorodosť právno-administratívnych a finančných pravidiel pri rámčovom programe pre výskum a vývoj. Potrebujeme **harmonizáciu resp. zjednotenie a zredukovanie súboru pravidiel týkajúcich sa rámčových programov pre výskum a vývoj.** Musia sa určiť a zhodne ďalej používať osvedčené nástroje podpory z rámčového programu. Pri všetkých európskych opatreniach na podporu výskumu a vývoja z rámčových programov sa musí začať používať jednotný právny rámec.

3.7 **Cieľ, ktorý siaha ďalej.** Bolo by sa však treba snažiť o ďalej siahajúci cieľ, ktorým by bolo zjednotenie nástrojov podpory a postupov účtovania (pozri aj bod 4.1), a to nielen v samotnom výskumno-vývojovom rámčovom programe, ale aj medzi členskými štátmi navzájom a spolu s Komisiou. Mohli by sa tak odstrániť aj niektoré známe prekážky väčšej medzištátnej mobility vedcov. Celkovo by išlo o podstatný krok smerom k vytvoreniu európskeho výskumného priestoru. Aj keď možno práve tento dôležitý cieľ dnes ešte považovať za utopický, mali by sme sa napriek tomu trpezlivo a vytrvalo, čo i len postupne, snažiť o jeho dosiahnutie. **Išlo by práve o podstatný krok smerom k vytvoreniu európskeho výskumného priestoru.**

3.7.1 **Pluralizmus vo výskume.** Takéto zjednotenia by však v žiadnom prípade nesmeli viesť k tomu, aby sa obmedzoval pluralizmus výskumných metód, prístupov a voľby zamerania, ktorý považujeme za nevyhnutný⁽³⁾. *Pluralizmus [vo výskume] nie je plytvaním, ale prostriedkom na optimalizáciu a vývoj pri hľadaní nových vedomostí a schopností, ako aj nevyhnutným predpokladom vedeckého pokroku.*

3.8 **Rovnováha medzi voľným pôsobením a kontrolou.** V zásade je potrebný primeraný pomer medzi voľným pôsobením a kontrolou. Platí to pri vytváraní samotných pravidiel aj pri ich uplatňovaní v praxi. Kým sa nedosiahne zjednodušenie pravidiel, je o to dôležitejšie **uplatňovať jestvujúce pravidlá** pružne a pragmaticky. Pri uplatňovaní a výklade pravidiel musí mať efektívne uskutočnenie projektu a použitie prostriedkov prednosť pred vylúčením akéhokoľvek rizika. Abstraktne naformulované predpisy, ktoré upravujú účasť, i rozpočtové pravidlá na to dávajú dostatočný priestor. Mali by sa využívať dôsledne v prospech optimálnej podpory výskumu a efektívneho spravovania prostriedkov. Výbor preto pripomína svoje skoršie odporúčania, aby sa jednotlivým rozhodovateľom v Komisii dalo zásadne viac priestoru na voľné rozhodovanie, čím by sa zabezpečila aj väčšia tolerancia voči riziku chýb. *Obavy z chýb alebo nesprávneho konania jednotlivcov nesmú viesť k nadmernej regulácii a ochromeniu všetkých. Toto platí rovnako aj pre pracovné postupy organizácií na podporu a pre pracovné postupy výskumných pracovníkov.*

3.9 **Prístup založený na dôvere.** Príčinou zistených chýb alebo omylov pri vyúčtovaní nákladov je väčšinou komplexnosť kritérií na získanie podpory a spravidla nejde o pokus o podvod. Preto by sa jasnejšie malo rozlišovať medzi chybami, omylmi a podvodom. Výbor preto Rade, Európskemu parlamentu a Komisii odporúča, aby sa využíval prístup založený na dôvere, ktorý sa stane stredobodom európskej podpory výskumu. V tejto súvislosti výbor podporuje návrh Komisie, aby sa v oblasti výskumu zvýšilo „prípustné riziko chyby“⁽⁴⁾.

3.10 **Odborne zdatní a angažovaní pracovníci.** Na splnenie svojich úloh v rámci rámčového programu pre výskum a vývoj potrebuje Komisia odborne zdatných pracovníkov, ktorých odborné vedecké schopnosti uznáva medzinárodná vedecká obec⁽⁵⁾. Ich angažovanosť za optimálne výsledky a efektívne uplatňovanie programu preto nemôže byť prehnane ovplyvňovaná obavou z možných procedurálnych chýb a ich dôsledkov, ktorá je vzhľadom na mätúcu komplexnosť určite pochopiteľná. Takisto to však znamená, že za vzniknuté chyby nemožno ručiť v prehnanej miere. Aj z tohto dôvodu je potrebné zjednodušenie, pružnosť a väčšia jasnosť.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 44, 16.2.2008, s. 1, bod 1.10 a 3.14.1.

⁽⁴⁾ Pozri KOM(2010) 261 v konečnom znení.

⁽⁵⁾ Výbor odkazuje na Ú. v. EÚ C 44, 16.2.2008, s. 1, v ktorom v bode 1.12 už uviedol, že „považuje za nutné, aby v organizáciách na podporu, najmä aj v Komisii, pracovali vedecky výborne vyskolení odborní pracovníci, ktorí by boli podrobne a dlhodobo oboznámení s príslušnou oblasťou, jej osobitosťami a špecifickou ‚community‘ a ktorí na svojom mieste aj zotrvávajú (pravidelná rotácia pracovných miest je v tomto prípade kontraproduktívna!)“.

3.11 Transparentnosť ako doplnujúci kontrolný mechanizmus Väčší priestor na voľné rozhodovanie jednotlivých rozhodovateľov v Komisii, ktorý výbor odporúča a ktorý má prispieť k efektívnosti, nevyhnutne skrýva aj potenciál ďalších omylov alebo zvýhodňovania. Keďže však výbor vždy poukazyval na to, že aj pri podpore výskumu je potrebná úplná otvorenosť a transparentnosť, predstavuje informovaná užívateľská obec a jej reakcie ďalší nápravny prvok pri prípadnom vývoji nesprávnym smerom.

3.12 Význam kontinuity a stability. Zaobchádzanie s takýmito komplexnými sústavami si vyžaduje ťažký proces učenia a nadobudnutie zručností. Platí to pre zamestnancov Komisie aj pre potenciálnych príjemcov pomoci, predovšetkým tiež pre MSP, ktoré si nemôžu dovoliť vytvoriť si vlastné právne oddelenie len na tieto otázky. Spoľahlivá kontinuita postupu preto nielenže zlepšuje právnu istotu, ale inherentne zjednodušuje aj ďalšiu prácu s týmito sústavami. Takisto sa musia všetky zamýšľané zmeny zvážiť z hľadiska narušenia kontinuity a stability, aj keď majú slúžiť na zjednodušenie: **oproti strate kontinuity a stability musí byť zamýšľané zjednodušenie významným prínosom.**

3.13 Zjednodušenie postupov podávania vedeckých žiadostí a vedeckého posudzovania Popri zjednodušovaní právno-administratívnych a finančných pravidiel a postupov (bod 3.6 a 3.7) je však rovnako dôležité zjednodušiť vedecké a tematické postupy pri žiadaní, posudzovaní a monitorovaní, aby sa zjednodušili resp. zhrnuli a na nevyhnutné minimum obmedzili prebujnené pravidlá a rôznorodé európske, štátne, regionálne a inštitucionálne vykazovacie povinnosti a postupy pri žiadaní, posudzovaní resp. vyhodnocovaní a povoľovaní atď. Výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že tento aspekt sa v oznámení Komisie vôbec nespomína. Výbor preto znovu odporúča, aby sa Komisia po dohode s členskými štátmi a ich predstaviteľmi snažila o harmonizáciu a zhrnutie rozmanitých postupov žiadania, monitorovania a vyhodnocovania na inštitucionálnej, národnej a európskej úrovni, ktoré sa ešte často prelínajú. Zabránilo by sa tak zbytočnému opotrebovaniu vysokokvalifikovaných výskumníkov a všeobecne ľudských zdrojov. Aj keď sa v tejto oblasti vďaka 7. rámcovému programu už dosiahol pokrok, veľká časť tejto úlohy zostáva nesplnená. Pri nastolených možných riešeniach treba dbať o to, aby sa prostredníctvom grémií a výborov zachovala primeraná účasť členských štátov na rozhodovaní o podpore.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Účtovné postupy členských štátov Širšia prijateľnosť zvyčajných účtovných postupov navrhovaná Komisiou by podľa názoru výboru naozaj priniesla značné zjednodušenie. Platí to však iba v prípade, že sa tým naozaj myslí stav, keď sa v každom členskom štáte môže aj pri rámcových programoch pre výskum a vývoj postupovať a účtovať podľa platných národných pravidiel o poskytovaní pomoci výskumu, čo musí byť uznané aj Európskym dvorom audítov. Výbor si je síce vedomý toho, že by to mohlo viesť k určitému nerovnakému

posudzovaniu, s ktorým by sme sa však mali zmieriť vzhľadom na získané zjednodušenie. Výbor preto dôrazne odporúča, aby sa tento návrh Komisie skutočne, účinne a neobmedzene uplatnil pri všetkých druhoch nákladov v zmysle uvedeného objasnenia.

4.1.1 Odpočítateľnosť dane z pridanej hodnoty Pri určitých výskumných zámeroch je súčasťou nákladov aj daň z pridanej hodnoty. Európske rozpočtové pravidlá pripúšťajú, aby sa za určitého predpokladu uznala odpočítateľnosť dane z pridanej hodnoty. Vo väčšine európskych programov podpory sa toto pravidlu už aj uplatňuje. Výbor preto odporúča, aby sa v budúcnosti v rámcových programoch pre výskum a vývoj daň z pridanej hodnoty uznávala ako odpočítateľný výdavok.

4.2 Obmedzenie rôznorodosti pravidiel Obmedzenie rôznorodosti pravidiel pri rozličných programoch a nástrojoch sa javí ako nevyhnutné (pozri aj bod 3.6). Netreba sa však snažiť o jediné riešenie pre všetkých prijímateľov podpory, pretože takýto prístup nemôže zodpovedať potrebám rozmanitých účastníkov rámcových programov výskumu a vývoja ani pri zohľadnení aspektu zjednodušenia. Malo by sa preto zachovať aspoň súčasné rozlišovanie organizácií. Výbor preto odporúča, aby sa jednotná sadzba financovania, ktorú v tejto časti navrhuje Komisia, nezaviedla pre všetky druhy organizácií a činností.

4.3 Pokusné pravidlá Obmedzenie rôznorodosti pravidiel a požiadavka kontinuity a stability súborov pravidiel (pozri aj bod 3.12) však nesmú spôsobiť ustrnutie sústavy. Nové nástroje by sa však mali skúšobne zaviesť a overiť prv, než sa rozhodne o ich začlenení do bežného súboru pravidiel.

4.4 Jednoznačné definície a usmernenia ako návody Práve v komplexných sústavách je rozhodujúce jasné a jednoznačné určenie pojmov, pravidiel, postupov a procesov, aby sa subjektom umožnilo efektívne postupovať. Platí to aj pre včasné poskytnutie spoľahlivých usmernení a návodov zostavených Komisiou. Na jednej strane musia usmernenia poskytnúť dostatočný priestor na primerané zohľadnenie rozličných rámcových podmienok, ktoré majú príjemcovia podpory, na druhej strane sa musí príjmom zaručiť, že sa na tieto usmernenia môžu spoľahnúť. Táto požiadavka nie je v rozpore s potrebnou pružnosťou, ale naopak, umožňuje naplno ju využiť. Práve tu však výbor vidí osobitné problémy s poslednou, takmer revolučnou časťou návrhu Komisie (pozri bod 4.8 ďalej).

4.5 Zosúladená stratégia auditu Budúca stratégia auditu vypracovaná Komisiou je podstatným prvkom procesu zjednodušovania (pozri aj body 3.9 a 4.1). Výbor preto odporúča, aby sa nanovo definovala stratégia auditu s cieľom zvýšiť efektívnosť rámcového programu výskumu a vývoja a zjednodušiť administratívne postupy. Na tomto mieste sa by sa mali jasne stanoviť aj podmienky, za ktorých sa majú overovať aj existujúce účtovné postupy uplatňované v členských štátoch, vrátane možného účtovania priemerných sadzieb osobných nákladov.

4.6 Viac paušálnych súm v súčasnom prístupe založenom na vynaložených nákladoch Výbor v zásade súhlasí s týmto návrhom Komisie, ktorý sa naozaj môže týkať rozličných druhov nákladov. Komisia v ňom vidí tiež možnosť ako **zlepšiť podmienky účasti MSP**. Súhlas výboru má však obmedzenie: paušálne sumy musia kryť skutočné výdavky, nesmú byť zámenkou na zníženie rozsahu podpory a vždy sa musia ponúkať ako možnosť.

4.6.1 Skutočné náklady ako základ výpočtu paušálnych súm Zásadne musí výška finančného príspevku, teda aj ponúkaných paušálnych súm, vychádzať zo skutočných nákladov príjemcov príspevku. Iba ak podpora z rámcového programu pre výskum a vývoj dosiahne primeranú výšku, bude aj pre najvýkonnejšie organizácie priťažlivé zúčastňovať sa na európskych výskumných programoch napriek administratívnej náročnosti a výdavkom, ktoré na túto účasť musia vynaložiť, a len potom sa môžu úplne dosiahnuť ciele stanovené v oblasti konkurencieschopnosti a inovatívnosti.

4.7 Robustné softvérové nástroje riadenia projektov Používanie systémov na celkové spracovanie projektu od žiadosti až po jeho ukončenie, ktoré sú založené na internete, ponúka veľký potenciál na citeľné zníženie administratívnej náročnosti na strane Komisie aj na strane žiadateľov. Snahy Komisie v tomto smere preto výslovne vítame. Nástroje pripravené Komisiou a nástroje využívané žiadateľmi však musia bezchybne spolupracovať. Ale aj keď nové softvérové nástroje vyvinuté v 7. rámcovom programe zjednodušia postupy v Komisii, nesmie to ísť na úkor žiadateľov. Nevyzreté programové vybavenie (napr. NEF) a nekonzistentné štruktúry dokumentov (napr. medzi projektovými krokmi) spôsobujú všetkým žiadateľom dodatočné zbytočné náklady. Výbor odporúča, aby sa toto hľadisko bralo do úvahy pri všetkých projektových krokoch a na všetkých úrovniach projektu a aby sa v budúcnosti investovalo ešte viac zdrojov do ďalšieho vývoja softvérových nástrojov.

4.8 Prechod z financovania založeného na vynaložených nákladoch na financovanie založené na dosiahnutých výsledkoch Komisia navrhuje, aby sa už pri nadchádzajúcom 8. rámcovom výskumnom programe uvažovalo o prechode z podpory založenej na vynaložených nákladoch na podporu založenú na dosiahnutých výsledkoch, čo má byť alternatívnou koncepciou podpory a zjednodušením, ktoré je mimoriadnou

novinkou. Keďže prvotnou úlohou a myšlienkou pri každej podpore výskumu musí byť získavanie nových poznatkov a dosahovanie výsledkov s voľbou najvhodnejšieho a najefektívnejšieho spôsobu ako k nim dospieť, javí sa tento návrh na prvý pohľad ako mimoriadne priťažlivý, pretože by pravidlá a ich uplatňovanie mali samozrejme slúžiť práve na splnenie tejto úlohy a byť jej podriadené.

4.8.1 Prvotné pochybnosti Dohodnút vopred konkrétne výsledky výskumného projektu sa javí ako problematické, pretože to má charakter výskumu na objednávku. S tým sú spojené nielen problémy s udeľovaním a daňovo-právne problémy, ale vznikajú aj otázky, ako sa chápe samotný výskum. Čo je výsledkom základného výskumu? Výbor sa preto k tomuto návrhu bude stavať skepticky dovtedy, kým nebude môcť na základe podrobného a objasňujúceho vysvetlenia Komisie objektívne posúdiť, čo sa konkrétne myslí pod podporou založenou na dosiahnutých výsledkoch a ktoré nástroje sa majú použiť. Pochybnosti výboru potvrdzuje aj opatrný postoj samotnej Komisie, ktorá uvádza: „Prístupy založené na dosiahnutých výsledkoch si vyžadujú obozretné stanovenie výstupov/výsledkov na úrovni každého jedného projektu a dôkladnú analýzu s cieľom stanoviť fixné paušálne sumy [...]“. Výbor preto odporúča, aby ďalším konkrétnym krokom predchádzala veľmi starostlivá a premyslená diskusia všetkých potenciálnych účastníkov, ktorej výsledkom by najprv malo byť aj jasné oznámenie o podpore výskumu založenej na dosiahnutých výsledkoch.

4.8.2 Štúdiá uskutočniteľnosti a definície Z vysvetlených dôvodov by výbor privítal štúdiu uskutočniteľnosti podpory založenej na dosiahnutých výsledkoch (pozri aj bod 4.3), aby mohol objektívne posúdiť jej konkrétne príležitosti, riziká, problémy a možný potenciál zjednodušenia. Namiesto podpory založenej na dosiahnutých výsledkoch by možno boli vhodnejšie pojmy ako „výskumne zameraná podpora projektov“⁽⁶⁾ (TRANS E science-based funding)“ alebo „programovo zameraná podpora výskumu“.

4.8.3 Zohľadňovanie osobitných potrieb MSP Viazanie príspevkov na nieisté výsledky projektu, ktoré sa majú dosiahnuť neskôr, by mohlo byť osobitne problematické hlavne pre MSP. Ak by prísluš podpory zo strany Komisie bol zafažený značnou neistotou, mohlo by byť napríklad ťažké získať potrebné doplňujúce financovanie.

V Bruseli 15. septembra 2010

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Mario SEPI

⁽⁶⁾ Návrh neformálnej pracovnej skupiny „Implementácia 7. RP“, ktorej predsedom bol Herber Reul (poslanec EP).